

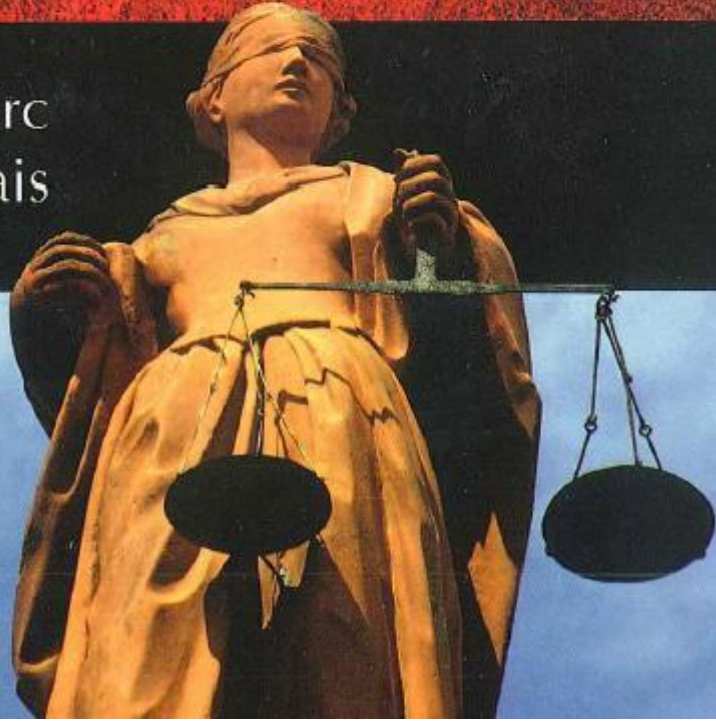
Fransızca - Türkçe
Türkçe - Fransızca

Modern

HUKUK SÖZLÜĞÜ

DICTIONNAIRE JURIDIQUE MODERNE

Français-Turc
Turc-Français

ÖNSÖZ

Fransızca her ne kadar XIX'uncu yüzyıldaki bir numaralı diplomasi ve uluslararası ilişkiler dili olma (lingua franca) özelliğini günümüzün evrensel dili İngilizceye bırakmışsa da, yine de uluslararası bir dil olma niteliğini sürdürmektedir. Bu bağlamda, Avrupa Konseyi'nin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin İngilizceyle birlikte ikinci, Avrupa Toplulukları Adalet Divanının ise yegane resmi dili olduğu, ayrıca BM'in resmi dilleri arasında yer aldığı ve Frankofon ülkelerin sayısının 50'yi bulduğu hatırlanmalıdır. Ülkemizin idarî yargı sisteminin tamamen Fransa'dan etkilenmiş olması ve bazı kanunlarımız üzerinde Fransız ve İsviçre mevzuatı etkisi, Fransızca'yı Türk hukukçuları açısından özellikle önemli kılmaktadır.

Bu eserin Fransızca-Türkçe bölümünü 2002 yılında yayınlamıştım. Bu müteva-zi çalışmaya ilişkin aldığım olumlu geri bildirimlerin verdiği motivasyonla geçen on yılda bu bölümü genişlettim. Ayrıca, uluslararası hukuk alanındaki deneyimlerimin ışığında uzun süren bir çaba ve emekle Türkçe-Fransızca bölümü hazırladım. Bu özelliğiyle Türkçe'de ilk defa Fransızca'dan Türkçe'ye ve Türkçe'den Fransızca'ya bir hukuk sözlüğü tek bir cilt olarak yayınlanmaktadır.

Kelimelerin seçiminde, Fransızca ve Türkçe en yeni tarihli hukuk sözlükleri, modern hukuk yapıtları, medya, dava dosyaları ve konuşulan hukuk dili dikkate alınmıştır. Modern nitelmesi bilhassa bu özelliği vurgulamak için kullanılmıştır. Kelimelerin erkek isim, dişi isim, geçişli geçişsiz fiil özelliklerinin yanı sıra terimlerin ilgili oldukları hukuk dalı gösterilmiştir. Sözlüğün ayırıcı bir özelliği olarak anlamlarının daha iyi anlaşılması için, bir çok terimin yanına hukuk yapıtları ve yasa metinleri ile uygulamadan örnek cümleler verilmiştir. Ayrıca yeri geldikçe terimlerin eş anlamlıları ve gerektiğinde karşıt anlamlıları da belirtilmiştir.

Eserin alanında ciddi bir boşluğu dolduracağı inancıyla, tüm ilgilenenlere yararlı olmasını dilerim.

Ankara, Ağustos 2012

Dr. Ergin Ergül

İÇİNDEKİLER / SOMMAIRES

Önsöz / <i>Avant-propos</i>	III
Fransızca kısaltmalar / <i>Abréviations en français</i>	V
Fransızca Türkçe / <i>Français Turc</i>	1
Türkçe Fransızca / <i>Turc Français</i>	193
Kısaltmalar / <i>Sigles en français</i>	401
Bibliyografya / <i>Bibliographie</i>	406

A

A

à bon droit Dr. Civ.- Haklı olarak (Il estime avoir agi à bon droit)

a contrario Karşıt anlamından, mefhumu muhalifinden (Si la constitution dit que le Tribunal fédéral appliquera les lois votées par l'Assemblée fédérale, elle dit a contrario qu'il n'a pas compétence pour contrôler la légalité des normes)

à court terme Kısa vadeli (placement à court terme)

à distance Uzaktan (cours de formation à distance en ligne, l'assistance à distance via Internet)

à la diligence de İsteği üzerine (à la diligence du juge)

à main armée Silahlı

à pert Zararına

a priori (adv.) İlk bakışta

à sa guise İsteddiği gibi

à temps complet Tam günlük

à temps partiel Yarım günlük

ab initio Başlangıçtan itibaren

ab intesta Lat. Dr. Civ.- Vasiyetnamesiz

ab irato Lat. Dr. Gén.- Kızgınlık etkisinde davranmak, kızgınlık altında yapılan hukuki işlem

abaissement d'échelon Kademe indirmesi

abaissement de la valeur d'une monnaie Dr. Fin. Para değerinin düşmesi

abaittement Kesinti

abandon (n.m.) Dr. Civ.- Vazgeçme, feragat (*abandon d'un droit*); terk, ferağ, ihmal etme

abandon du domicile conjugal Dr. Civ.- Eşi terk

abandon d'enfant Dr. Pén.- Çocuk terki

abandon de famille Dr. Pén.- Ailenin terki, aileyle ilişkisini (aileye yardımı) kesme

abandon de poste Dr. Adm.- Görevi terk

abandon de propriété Mülkiyetin terki

abandon malicieux Boşanma nedeni olarak terk

abandonnataire (n.m.) Dr. Civ.- Mal bağışlanan kimse, lehine feragat yapılan kimse

abandonnement (n.m.) Verme (abandonnement d'immeuble fait à un conjoint); terk

abandonner (vt.) (*bien*) Malı terk etmek (*responsabilité*) görevi terk etmek (*domicil conjugal, famille*), eşi terk etmek, (*enfant*) çocuğu terk etmek

abattage d'animaux Hayvan öldürme

abattage d'arbre Ağaç kesme

abattage d'urgence Tehlike arzemesi veya ağır yaralı ya da hasta olması nedeniyle bir hayvanın veteriner kontrolü altında öldürülmesi

abattage rituel Dini kurallara göre hayvan kesimi

abattement (n.m.) Dr. Fin.- Vergi indirimi: verginin tarhundan önce yapılan indirim (abattement pour charge de famille) Séc. Soc.- ücret ya da sosyal yardım parası indirimi

bafuer la justice Acaletle alay etmek, hiçe saymak
bagarre Kavga, dövüş
bail (n. m. / pl. baux) Dr. Civ.- Kira sözleşmesi, kira; *céder un bail*, devren kiraya vermek; *tenir (prendre) à bail*, sözleşmeyle kiralamak; *faire (passer) un bail*, kira sözleşmesi yapmak; *résilier (rompre) un bail*, kira sözleşmesini bozmak
bail d'habitation Dr. Civ.- Kira kontratı
bail à cheptel Dr. Civ.- Hayvan kirası
bail à métayage Dr. Civ.- Ürün kirası, hasılat kirası
bail à ferme Dr. Civ.- Çiftlik kira sözleşmesi (yenilenebilir 9 yıl için geçerlidir)
bail à long terme Dr. Civ.- Uzun süreli çiftlik kira sözleşmesi
bail commercial Dr. Com.- İşyeri kira sözleşmesi
bail emphytéotique Uzun süreli kira
bail verbal Dr. Civ.- Sözlü kira akdi
bailleur (n.m.) Dr. Civ.- Kiralayan, kiraya veren
bailleur de fonds Dr. Civ.- Sermaye sahibi, anamal veren
balance Bilanço, denge
balance du commerce extérieur Dr. Com.- Dış ticaret dengesi
balance des comptes Syn. Bilan
balance des paiements Dr. Gén.- Ödemeler dengesi
balistique Pr. Pén.- Balistik
ballottage (n.m.) Dr. Const.- Balotaj; adaylardan hiçbirinin gerekli

çoğunluğu (ör. mutlak çoğunluk) sağlayamaması nedeniyle iki türlü çoğunluk oylamalı seçimin sonuçsuz kalan ilk turu. *scrutin de ballottage*, balotaj nedeniyle yapılması gereken ikinci tur oylama, seçimin ikinci turu

ban (n.m.) Dr. Adm.- Açık ilan (yeni, publication) syn. Bannissement

ban d'expropriation kamulaştırma ilanı

ban de mariage Dr. Civ.- Evlenme ilanı (En règle générale, l'officier de l'état civil doit s'assurer de la capacité matrimoniale des époux lors de la constitution du dossier de mariage ou de la publication des bans)

bancaire (adj.) Bankaya değin (établissement bancaire, opération bancaire, compte bancaire)

banc des avocat Mahkeme salonunda avukat yeri

banc des accusés (n.m.) Pr. Pén.- Mahkemede sanık yeri

banc des magistrats Pr. Civ.- Hâkim kürsüsü

bancaire Bankacı

bande (n.f.) Dr. Pén.-Çete

bande armée Dr. Pén.- Silahlı çete

bande organisée Dr. Pén.- (Bazı suçların ağırlaştırıcı nedeni olan) teşekkül

banditisme (n.m.) Haydutluk, eşkiyalık

banni, e (adj. / n) Dr. Pén.- Sürgün, sürgün edilmiş

A

A

- Abide** monument (n.m.)
Abideleri tahrip dégradation des monuments (n.m.)
Abla soeur aînée
Abluka blocus (n.m.)
Abluka altına almak bloquer (un ville / une île) blocus
Ablukayı kaldırmak lever le blocus (n.m.)
Abone abonné (n.)
Abone olma abonnement (n.m.) (abonnement de chemin de fer, de théâtre, abonnement à des revues et journaux; abonnement d'aux, gaz, électricité, téléphone)
Abonelik abonnement (n.m.)
Abonelik ücreti cotisation (n.f.)
Abonelikten çıkarma désabonnement (n.m.)
Abonmant abonnement (n.m.)
Abonman poliçesi assurance abonnement
Abonman sigortası assurance sur abonnement
Abonman sözleşmesi contrat d'abonnement
Abra soulte (n.f.)
Acele urgent (n.)
Acele işler hâkimi juge des référés
Acele olarak d'urgence
Acele itiraz objection immédiat, pourvoi immédiat
Acemi débutant, apprenti, novice (adj.)
Acemilik maladresse
Acemilikle par maladresse
Acente agent (n.m.), *agent d'affaires*, gemi acentesi, agent maritime, agence (n.f.)
Acente sözleşmesi contrat d'agent (Rupture du contrat d'agent commercial pour faute grave)
Acentelik agence (n.f.)
Acil urgent (adj.), pressant, e (une affaire pressante)
Acil olarak d'urgence
Aciliyet urgence (n.f.)
Aciz (borcunu ödemekten) insolvable, indigence, carence
Aciz halli insolvabilité (n.f.) (L'insolvabilité entraîne l'application des dispositions sur le surendettement des particuliers), le défaut de paiement
Aciz halinde olan insolvable
Aciz vesikası acte de défaut de biens, certificat de défaut de paiement, procès verbal de carence
Acizlik bildirimi déclaration d'insolvabilité
Acyo (bankanın işlem komisyonu) agio (n.m.)
Açığa alma disponibilité (n.f.), mise à disposition
Açığa almak (memuru) suspendre
Açığa çek chèque en blanc.
Açığa çıkarma suppression du poste
Açığa imza signature en blanc
Açığa imzanın kötüye kullanılması abus de blanc-seing
Açık public, ique (adj.) catégorique (adj.) (une réponse catégorique), explicite, découvert, expresse (La manifestation de la volonté peut être expresse ou tacite)
Açık (hesap, bütçe) déficit (n.m.)

B sınıfı ehliyet permis de conduire B

Bab titre

Baba père

Baba bir erkek kardeş frère consanguin

Baba bir kız kardeş soeur consanguine

Baba katili parricide

Baba tarafı ligne paternelle

Baba sülalesi agnat

Baba tarafından akrabalar consanguin, e (n.m.)

Babaanne grand'mère paternelle

Babalığa hüküm déclaration de paternité

Babalık paternité (n.f.)

Babalık davası action en recherche de paternité (Un enfant, ou à défaut sa mère s'il est mineur, peut intenter une action en recherche de paternité envers son père supposé si celui-ci refuse de le reconnaître)

Babalık karinesi présomption de paternité

Babalık reddi désaveu de paternité

Babalık tespit kararı jugement déclaratif de paternité

Bagaj muafiyeti franchise de bagages

Bağ lien (n.), affinité (n.)

Bağdaşabilir compatible, conciliable

Bağdaşan compatible

Bağdaşma comptabilité (n.f.)

Bağdaşmaz incompatible, inconciliable, incohérent

Bağdaştırma harmonisation (n.f.)

Bağımlı dépendant, subordonné

Bağımlı ülke territoire dépendant

Bağımlılık dépendance (n.f.), subordination (n.f.), sujétions (n.f.)

Bağımlılık ilişkisi rapport de subordination

Bağımsız indépendant, e

Bağımsız denetleme kuruluşu organisme de contrôle indépendant

Bağımsız Devletler Topluluğu communauté des états indépendants

Bağımsız idari otorite autorité administrative indépendante

Bağımsızlık indépendance (n.f.)

Bağış libéralité, donation (n.f.)

Bağış yapan donateur, trice (n.)

Bağışık exempt (exempt de taxe de consommation), absous, oute, dispensé

Bağışık tutma exonération (n.f.)

Bağışıklık exemption (n.f.), franchise (n.f.), (franchise douanière, franchise postale), immunité (n.f.) (immunité parlementaire, immunité diplomatique)

Bağışlama donation (n.f.)

Bağışlama sözü promesse de donation

Bağışlamak impartir

Bağışlanabilen disponible

Bağışlanan (kişi) donataire

Bağışta bulunan donateur, fondateur

Bağışta bulunmak faire une libéralité à qqn

Bağit contrat

Bağlama (milletlerarası özel hukukta) rattachement (n.m.)